

BARCELONA, AVUI

Jordi Castellanos, Pere Calders i Enric Cassany

L'Autònoma investeix l'escriptor Pere Calders doctor "honoris causa"

L'escriptor Pere Calders, investit ahir doctor *honoris causa* per la Universitat Autònoma de Barcelona, va fer una defensa del llibre com a forma artística no corrompuda per la modernitat. *Pàgina 34*

Els tribunals confirmen Valls com a president del districte de Gràcia

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha confirmat la validesa del nomenament del regidor socialista Xavier Valls com a president del districte de Gràcia. *Pàgina 4*

"La Caixa" farà una OPA sobre el 100% del Banc del Progrés

La Caixa d'Estalvis i Pensions llançarà una oferta pública d'adquisició d'accions sobre el cent per cent del Banc del Progrés, segons l'acord firmat amb el grup *financer*. *Pàgina 28*

diari de **Barcelona**

1792-1992
200
anys

DEGÀ DE LA PREMSA CONTINENTAL. FUNDAT L'ANY 1792 DIJOUS, 28 DE MAIG DE 1992. ANY 201. NÚMERO 147. PREU: 90 PTES DIRECTOR: CARLES REVÉS I ESCALÉ

El País Basc viu amb èxit la primera vaga, que obre la polèmica dels piquets

CULTURA

MUSEUS

El consorci del MACB decidirà al juny sobre la seva orientació

DIARI DE BARCELONA
Barcelona

El consorci del Museu d'Art Contemporani de Barcelona, en el qual estan representats la Generalitat, l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Museu d'Art Contemporani, es reunirà a principis del mes de juny vinent per tractar de l'orientació del centre. La Junta de Museus de Catalunya va fer pública aquesta setmana la seva decisió que el futur museu s'obri amb l'art català dels anys quaranta i tingui dos blocs, un d'històric i un altre d'art actual i experimental.

La decisió de la Junta de Museus contrasta amb el projecte encarregat a Jean-Louis Froment, director del Museu d'Art Contemporani de Bordeus, que proposava iniciar les col·leccions del museu barceloní als anys vuitanta. Fonts pròximes a Froment han matissat que el seu projecte també preveia dedicar un espai històric a l'art dels anys quaranta. El consorci del MACB haurà de decidir quina postura adopta davant la decisió de la Junta de Museus, i a partir d'aquí s'ultimarà el projecte museogràfic del centre, que es troba en fase de construcció. ■

GUARDONS

La Fundació Jaume I fa públics els premis Baldiri Reixac del 1992

DdB
Barcelona

La Fundació Jaume I ha fet públics els guanyadors dels premis Baldiri Reixac del 1992, que arriben aquest any a la seva catorzena edició. Els premis guardonen escoles, alumnes i mestres. L'acte de lliurament als mestres i escoles tindrà lloc el dia 11 de juny al Palau de la Generalitat. El lliurament de premis a alumnes se celebrarà el 14 de juny en una festa a l'Espluga de Francolí. En total s'han concedit dotze premis a escoles de 500.000 pessetes cadascun, un premi a un treball de les professores Carme Fornés i Eulàlia Ros, dotat amb 800.000 pessetes, i 50 premis a alumnes formats per lots de llibres. ■

DISTINCIONS

Pere Calders, investit doctor "honoris causa" per la Universitat Autònoma

L'escriptor defensa el llibre com a forma artística no corrompuda per la "modernitat"

HELENA XANDRI
Barcelona

"És de les vegades que m'he sentit més el cor a les mans per donar les gràcies i desitjar d'ésser mereixedor d'un homenatge que supera totes les il·lusions que mai m'hagi pogut fer. Així, doncs, que se'm permeti de repetir-ho: moltes, moltíssimes gràcies!". Amb aquestes paraules va acabar el seu discurs l'escriptor Pere Calders, que ahir va ser investit doctor *honoris causa* per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Jordi Castellanos, que apadrinava el nomenament, va llegir en el seu discurs els acords pels quals es concedia aquest guardó a Calders. Castellanos va explicar els lligams que uneixen l'escriptor amb la Universitat, va esmentar els estudiosos de l'obra de Calders que s'hi han format i va fer un repàs de la biografia i de la producció literària de l'autor d'*Invasió subtil* i *altres contes*. Castellanos va explicar que Calders es "va fer seva l'herència de Carner. La seva depuració de la llengua, actitud cívica, cultura urbana, actitud intel·lectual davant l'acte creatiu, alt nivell d'exigència, però també —i sobretot— el retorn de l'home a la consciència dels seus límits".

A més, va afegir Castellanos, Calders va triar "del surrealisme la dimensió d'irrealitat i de somni que aquest moviment havia introduït com a component indèstria del real". Castellanos va justificar també la distinció dient que "literàriament, ha escrit sempre en català. I ho ha fet deliberadament, com si fos el que hauria de ser: la cosa més natural del món".

Després de rebre el diploma i la medalla —que reproduïx la lletra A del logotip de la universitat—, Pere Calders va pronunciar la seva lliçó magistral. El discurs va estar dominat pel peculiar estil de veure i explicar les coses i va arrencar sovint rialles còmplices del públic assistent. Calders va fer una defensa del llibre i de la literatura davant altres fets creatius i artístics. Va explicar uns quants casos "d'entre una infinita varietat de propostes encaminades a

Pere Calders, en el moment de rebre la medalla de mans del rector de la UAB, J.M. Vallès

despertar l'èxtasi artístic i acreditar una modernitat a tota prova". L'escriptor va assegurar que "actualment, un abocador d'escombraries podria guanyar el gran premi d'escultura de biennals d'indiscutible reputació".

Modernitat forassenyada

Aquesta situació, diu, "és el resultat d'un muntatge comercial formidable i d'una crítica que —m'atreveixo a dir-ho— ha estat més innovadora que l'art sotmès a anàlisi". També va carregar contra "l'estol de negociants que van veure en la pobresa de l'art una mina de riquesa, unes possibilitats impressionants de moviment de caixa"; i també contra "la col·laboració de col·leccionistes convençuts que quedarien bé i que invertien profitosament comprant peces que no agradaven a les seves senyores". Per Calders, també en el camp de la

música "s'han volgut batre rècords de modernitat forassenyada", i va recordar que fa vint anys va assistir a un concert on uns músics molt endiumenjats protagonitzaven un concert picant cassoles amb mans de morter i proferint crits dels que "maten el cuc de l'orella".

En contraposició Calders creu que "avui un llibre encara és un llibre, mentre que un quadre ho pot ser una taca d'humitat a la paret. No podríem trobar cap editor que llancés al mercat manats d'herba embolicats amb làmines de suró i que assegurés que allò era una novel·la".

Sobre el fet d'escriure sempre en català, Calders va explicar que "és una tria que comporta acceptar d'entrada la lluita contra unes dificultats que els escriptors en altres llengües 'normalitzades' ni tan sols se solen plantejar".

La clausura de l'acte la va protagonitzar la mezzo-soprano

Montserrat Comadira, la qual, acompanyada al piano pel compositor Albert Guinovart, va interpretar una selecció de peces dels mestres Mompou, Toldrà, Nicolau, Duparc, Fauré, Debussy i Schubert.

A l'acte hi van assistir Jordi Castellanos, que apadrinava el nomenament, Enric Cassany, secretari general d'aquesta Universitat, A. Cañellas, president del consell social de la UAB, J.M. Vallès, rector de la Universitat, Josep Laporte, conseller d'Ensenyament, C. Sánchez, alcalde de Cerdanyola, i J. Martínez, degà de la facultat de Lletres de la UAB, i Jordi Solé Tura, ministre de Cultura de l'Estat espanyol, a més de nombroses personalitats del món cultural, universitari i polític. Solé Tura va manifestar que el guardó li semblava "una decisió magnífica de la UAB, perquè Calders és una part de la nostra història i memòria col·lectives". ■

El principi de la saviesa d'un autor admirable

El dia 29 de setembre farà exactament vuitanta anys que Pere Calders va néixer a Barcelona, fill de l'escriptor Vicenç Caldés i Arús. El futur autor de *Cròniques de la veritat oculta* va estudiar dibuix i pintura a l'Escola Superior de Belles Arts i, abans d'acabar els estudis, va entrar a treballar al *Diari Mercantil*. En aquest diari i a l'*Avui* de l'època va tenir seccions fixes de crítica d'art. En el segon dels rotatius esmentats va publicar el seu primer conte.

Durant els primers temps de la Guerra Civil treballa a *L'Esquella de la Torratxa* com a redactor i dibuixant satíric, una ocupació poc coneguda que ha estat recuperada recentment. Publica el seu primer llibre, *El primer arlequí i altres contes*, que obté molt bona crítica. El 1937 s'incorpora a l'exèrcit de la República com a voluntari, i es passa tota la guerra com a cartògraf, fent gairebé la mateixa feina que a la vida civil. El 1939 s'exilia primer a França i, ben aviat, a Mèxic. Allà es casa per segona vegada amb la germana del seu amic i company Avel·lí Artís-Gener. Treballa a l'editorial UTEHA.

Després d'haver guanyat diversos premis menors, de Mèxic estant guanya el Víctor Català el 1954 amb *Cròniques de la veritat oculta*, un recull de contes ordenats per Joan Triadó. Encara trigarà vuit anys a tornar i quan ho faci, perdrà dos manuscrits de novel·les en el viatge, *La cèl·lula* i *La ciutat cansada*. La desil·lusió de la pèrdua li farà deixar en bona part la vocació de novel·lista. Tot i això, el 1963, un any després del retorn, obté el premi Sant Jordi amb *L'ombra de l'atzavara*.

Des que torna a Catalunya publica diversos reculls de contes. A partir de l'èxit de l'espectacle *Antaviana*, el 1978, el seu el reconeixement públic es multiplica.